

[J. Oskar Andersen.]

dette som en god Ting, thi den danske Folkekirke har altid været et Samfund, og man kan ikke ønske, at der blev indført noget, som kunde bidrage til dens Splittelse.

Jeg vil føje til, at man naturligvis kan sige til Forsvar for den Bestemmelse, der er sat ind i Ændringsforslaget til § 70, at vi nu har Biskopper, som er valgt af Menighederne og derfor staa anderledes, end de gjorde tidligere. Jeg vil minde om, at da Bispevalgsloven i sin Tid var til Behandling i dette Ting, blev det udtrykkelig udtalt af senere Minister Borgbjerg, at naar denne Bispevalgslov gik igennem, var Biskoppernes Stilling blevet en saadan, at man maatte sige, at den radikale Kirkepolitik dermed var dødsdømt.

I Anledning af de Udtalelser, der kom fra den ærede Ordfører for det socialdemokratiske Parti, vil jeg indrømme, at der selvfølgelig ikke her er Tale om at henvende sig til Biskopperne som et Kollegium, og jeg kan sige, at jeg ikke ønsker, at der her i Grundloven skulde staa noget saadant; jeg sætter alt for megen Pris paa, at Biskopperne, hvis de skal udtale sig, afgiver personlige Erklæringer. Men det er dog ogsaa givet, at med den Form, Bestemmelsen har faaet, vil det ikke være udelukket, at Biskopperne, saadan som de nu i længere Tid har været vant til det, samles til Konferencer om de Spørgsmaal, som er fremme i Tiden, og især naar det drejer sig om indre Spørgsmaal, vil dette være en fuldstændig naturlig, men ikke officiel Sag. Selvfølgelig kan jeg ogsaa indse, at med denne Grundlovsbestemmelse er der i og for sig ikke noget til Hinder for, at Biskopperne hver i sit Stift kan samles med Stiftets Lægfolk, hvis de har Lyst til det; ingen vil jo kunne forbyde en Biskop at holde f. Eks. Møder med Menighedsraadene eller saadan noget, det er jo ganske klart. Men, som sagt, det er ikke mit Ønske, at der skulde komme ind i Grundloven en Bestemmelse af den Art, og jeg er for saa vidt meget tilfreds med den Form, den nu faktisk har faaet, naar der skal være Tale om Biskopperne. Kun vil jeg betone, at der selvfølgelig er en meget stor Forskel mellem det, at Regeringen, og Rigsdagen kan jeg sige, hvis der er Tale om Love, er forpligtet til at indhente en Erklæring fra disse Mænd, og saa det,

som den Gruppe, jeg tilhører i det kirkelige Udvalg, ønsker, at der skulde være Tale om en Vetoret, hvis der fremsættes Forslag, som virkelig er gennemgribende Forandringer i Kirkens indre Liv.

Naar jeg alligevel, skønt jeg ser disse Fortrin ved Forslaget, som jeg nu har omtalt, ikke kan stemme for det, hænger det sammen med den personlige Stilling, jeg altid har indtaget over for kirkelige Spørgsmaal. Jeg har altid været Lægmandenes Repræsentant, og jeg har baade som Professor ved Universitetet, naar jeg har doctret Kirkehistorie, og i de Kommissioner eller kirkelige Udvalg, jeg har været Medlem af, og ligeledes her i dette Ting altid stillet mig saadan, at jeg ikke kan indrømme, at Kirken er repræsenteret alene ved Gejstligheden, endsige da ved denne ene Del af Gejstligheden, Biskopperne.

Det forekommer mig ogsaa højst besynderligt efter den demokratiske Udvikling, vi har haft siden 1849 med Hensyn til vor Grundlov, at man ikke ved dette Forslag, lad os sige forpligter Ministeren til i kommende Tilfælde ogsaa at henvende sig til Lægfolket. Han bliver udelukkende forpligtet til at henvende sig til disse enkelte Embedsmænd. Rent bortset fra, at man naturligvis ogsaa kan sige, det er højst besynderligt, at denne enkelte Klasse af Embedsmænd bliver fremhævet specielt i en Grundlov, som jo i øvrigt ikke fremhæver Embedsmænd og deres Stilling. Det er udelukkende dette Hensyn, som gør, at jeg ikke kan stemme for denne Affattelse, og jeg vil meget varmt henstille, at man tager under Overvejelse, om man dog ikke endnu, inden Lovens Behandling bliver færdig, kunde foretage en saadan Forandring, at der i Stedet for dette Udtryk „Forhandling med Biskopperne“ kommer til at staa et eller andet, som muliggør eller som paapeger, at Kirken ikke repræsenteres af disse Embedsmænd alene, men ogsaa af Lægfolket. Jeg maa i den Henseende sige, at det Ændringsforslag, som er stillet af det andet Mindretal, i saa Henseende er tilfredsstillende, og jeg vilde meget ønske, at man enten tog dette eller tog det, som har været foreslaaet af min Gruppe tidligere, og erstattede „Biskopperne“ med „kirkelige Organer“. Jeg ved jo meget vel, at Forholdet er et saadant, at man fra en vis Side var bange for, at